



Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

“Reģioni un vide” jomas mērķarhitektūra v0.1

Baiba Apine, PwC Latvija, 26.06.2025



LATVIJAS VIDES, ĢEOLOĢIJAS
UN METEOROLOĢIJAS CENTRS



Valsts digitālās
attīstības aģentūra





Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Prezentācijas saturs

01

Jomas vispārīgs raksturojums

02

Jomas mērķarhitektūra

03

Priekšlikumi jomas mērķarhitektūrai (organizācijas skats un jaunās funkcijas)

Jomas vispārīgs raksturojums





Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Jomas attīstības mērķi

M1 Digitāli transformēta un integrēta ģeotelpiskās informācijas un teritorijas plānošanas pārvaldība

M2 Ilgtspējīga digitālā vides pārvaldība ar sabiedrības līdzdalību

Avots: Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

Jomas mērķarhitektūra





Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Jomas tvēruma (esošā situācija)

		Informācijas resursu turētājs	Tehnisko resursu turētājs	Datu centri
01	OZOLS	DAP	VDAA	LVRTC
02	TAPIS/RAIM	VARAM	VDAA	LVRTC
03	VVIS	LVGMC	VVD	LNB (LVGMC)
04	LVGMC IS	LVGMC	LVGMC	LNB
05	RAIS	VVD	VDAA	LVRTC
06	APUS	VVD	VDAA	LVRTC
07	TULPE	VVD	VDAA	LVRTC



Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iesaistīto iestāžu publiskie pakalpojumi

VARAM

1. teritorijas attīstības
plānošanas biznesa procesi
(TAPIS/Geolatvija.lv sadaļa
"Teritorijas attīstības plānošana")

2. reģionālās attīstības
uzraudzībai un novērtēšanai
nepieciešamo datu vākšana,
apstrāde un analīze (RAIM).

3. pašvaldību līdzdalības
budžeta pārvaldības
nodrošināšana
(TAPIS/Geolatvija.lv sadaļa
"Līdzdalības budžets")

LVĢMC

1. Ģeoloģiskās informācijas
sistēmas pārraudzības un
pieejamības nodrošināšana

4. Notekūdeņu direktīvas IS
(*jauns pakalpojums*)

2. Ūdeņu pārvaldība (Upju
baseinu apsaimniekošanas IS).

5. Biocīdi . Inventarizācijas
numuru pieteikšana elektroniski
(*jauns pakalpojums*)

3. Vides aizsardzības oficiālā
statistika (2-Ūdens, 2-Gaiss,
3-Atkritumi), ķīmisko vielu
maiījumu datubāze (t.sk. ozona
slāni noārdošo vielu un fluorēto
SEG datubāzi, pazemes ūdeņu
monitoringa pārskati.



Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iesaistīto iestāžu publiskie pakalpojumi

VVD

1. A un B kategorijas
piesārņojošās darbības
atļaujas izsniegšana

2. Atkritumu
apsaimniekošanas
atļaujas izsniegšana

3. Atkritumu tirgotāju un
atkritumu apsaimniekošanas
starpnieku reģistrācija

4. C kategorijas
piesārņojošās
darbības reģistrācija

5. Dabas resursu
lietošanas atļaujas
izsniegšana

6. Derīgo izrakteņu (izņemot
pazemes ūdeņus) atradnes
pases izsniegšana

7. Derīgo izrakteņu ieguves
limitu izsniegšana

8. Pazemes ūdeņu
atradnes pases
izsniegšana

9. Derīgo izrakteņu
ieguves projekta
saskaņošana

10. Apstiprinājuma saņemšana
dedzināšanas iekārtām, kurās par
kurināmo izmanto kūtsmēslus

11. Ražotāju
paplašinātās atbildības
sistēmu administrēšana

12. Licences izsniegšana tādu produktu
tirdzniecībai, kuru sastāvā ir paaugstināts
organisko šķīdinātāju saturs

13. Paredzētās darbības ietekmes uz
vidi sākotnējā izvērtējuma veikšana

14. SEG emisijas
atļauju izsniegšana

15. Speciālās atļaujas (licences) darbībām
ar ozona slāni noārdošām vielām vai
fluorētām SEG izsniegšana

16. Spridzināšanas
darbu projekta
saskaņošana

17. Vides tehnisko
noteikumu
izsniegšana

18. Tehnisko noteikumu
virszemes ūdensobjektu tīrīšanai
vai padziļināšanai izsniegšana

19. Ūdens resursu lietošanas
atļaujas izsniegšana

20. Zemes dzīļu
izmantošanas
licences izsniegšana

21. Atļaujas izsniegšana zvejai
starptautiskajos un citu valstu
ūdeņos ārpus Baltijas jūras

22. Zvejas tīklu
tirdzniecības vietu
reģistrēšana

23. Atļaujas
izsniegšana zvejai
īpašos nolūkos

24. Zvejas produktu importa
un reeksporta Nozvejas
sertifikātu pārbaude un
apstiprināšana

25. Darbību ar jonizējošā
starojuma avotiem
paziņošana, reģistrēšana
un licencēšana

26. Individuālo jonizējošā
starojuma dozu uzskaites
grāmatiņu izsniegšana un
arhivēšana

27.
Būvprojektu
apstiprināšana

28. Pārrobežu atkritumu
pārveidojumu
saskaņojumu izsniegšana

29. HES hidrotehnisko būvju drošuma
programmas un HES ūdenskrātuvju
ekspluatācijas noteikumu saskaņošana

30. SEG emisiju ziņojuma, darbības
līmeņa ziņojuma un to verifikācijas
ziņojuma apstiprināšana

31. Iesnieguma par
bīstamajām vielām
objektā izskatīšana

32. Uguņošanas ierīču un skatuves
pirotehnisko izstrādājumu
demonstrēšanas plānu un programmu
saskaņošana

33. Atzinumu izsniegšana
par lauksaimniecības
zemes ierīkošanu mežā

34. Teritorijas attīstības
plānošanas dokumentu
saskaņošana

35. Saskaņojuma izsniegšana
ūdens objektu ekspluatācijas
noteikumiem (izņemot HES)

36. Piesārņoto vietu
pārvaldības procesu
saskaņošana

37. Zemes
ierīcības projektu
saskaņošana



Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Jomas tvēruma (nākotnes situācija)

		Informācijas resursu turētājs (biznesa prasības)	Tehnisko resursu turētājs	Datu centri
01	OZOLS2	DAP	VDAA	VDAM
02	ĢDAP (TAPIS/RAIM/...)	VARAM	VDAA	VDAM
03	VVIS	LVGMC	LVGMC	VDAM
04	LVGMC IS	LVGMC	LVGMC	VDAM
05	RAIS	VVD	VDAA	VDAM
06	APUS	VVD	VDAA	VDAM
07	TULPE	VVD	VDAA	VDAM



Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

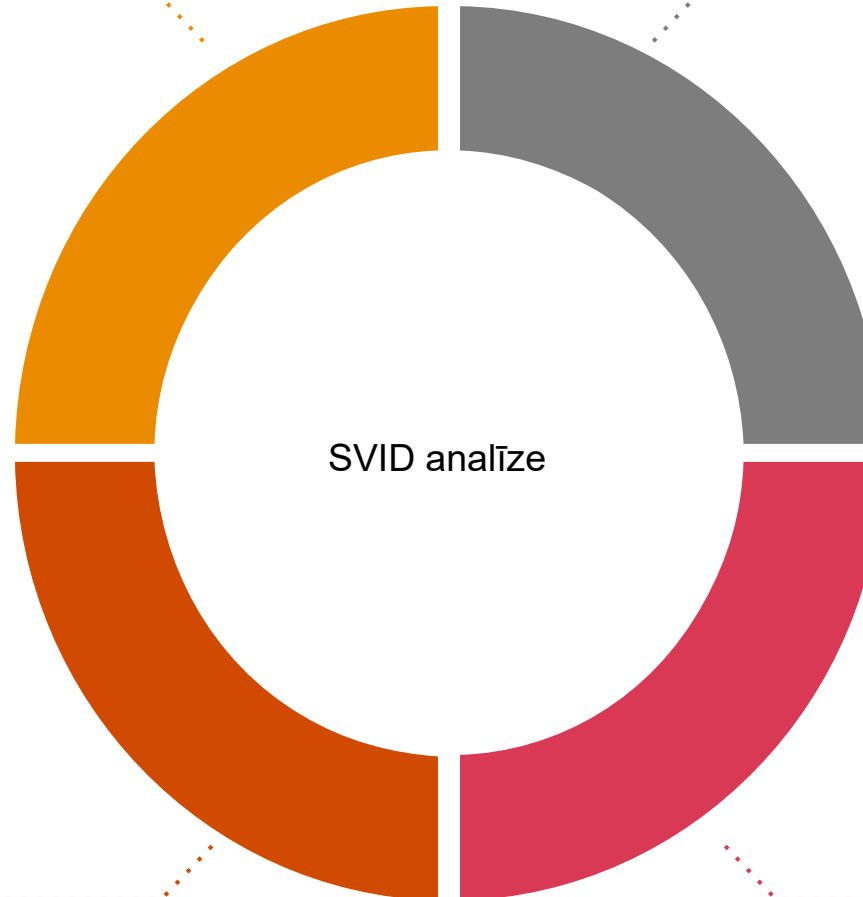
Esošās situācijas problēmas un iespējas SVID

Stiprās puses

- Bagāta datu infrastruktūra un zināšanu bāze
- Stratēģiska nozīme klimata, gaisa un vides pārraudzībā

Iespējas

- Uzlabotas vides datu sistēmas profesionāļiem ar BI/AI analītiku, iespēju izmantot satelītu datus un ar bezpilota lidaparātiem iegūtus LiDAR datus
- Nacionālais ģeoportāls kā vienota vide datu platforma (valsts datu apstrādes mākoņa elements)
- Visi sistēmu starpsavienojumi veidojami, izmantojot API pārvaldnieku
- OGC standarti kā ģeotelpiskās informācijas koplietošanas pamats
- DevOps ieviešana



Vājās puses

- Steidzami nepieciešami sistēmu uzlabojumi
- Sistēmu uzbūve ir balstīta uz novecojušām tehnoloģijām
- Sadarbības un saskaņošanas neefektivitāte
- Liels uzturamo sistēmu skaits bez vienotas pārvaldības (trūkst biznesa prasību koordinācija)
- Nepietiekama mijiedarbība ar citām jomām (kritisks faktors)

Draudi

- Augošs datu apjoms var pārslogot sistēmu infrastruktūras
- Nepietiekams finansējuma apjoms un/vai finansējuma avoti sistēmu, funkciju un iestāžu darbību pārstrukturēšanai
- Personāla noslodze un lēna projekta gaita
- Nepieciešama personāla kompetences audzēšana

Priekšlikumi jomas
mērķarhitektūrai
(organizācijas skats un
jaunās funkcijas)





Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Juridiskais skats – esošie normatīvie akti nosaka informācijas attīstību nozarēs

- Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam. 4.4.4. Rīcības virziens: Ģeotelpiskās, vides pārvaldības un attīstības plānošanas digitālā transformācija:
 - Ģeotelpisko datu apmaiņas platformas izveide valsts pārvaldes iestādēm, kas būtu orientēta arī uz ģeotelpisko datu pieejamības nodrošināšanu nozaru komersantiem, piemēram, tādās nozarēs kā būvniecība, mežkopība, mežizstrāde. Valstī esošo vides un ģeotelpisko datu apzināšana (arī tādu datu, kas nav digitalizēti).
 - Ģeotelpisko datu digitalizēšanai, kopradīšanai un uzturēšanai nepieciešamā risinājuma nodrošināšana iestādēm, kurām šie risinājumi nav pieejami, to radīšana nav ekonomiski pamatota, kā arī - nav pieejama atbilstoša kompetence (risinājums tīmekļa vidē, mobilās lietotnes).
 - Sabiedrības iesaistes platformas vides pārvaldībā izveide, nodrošinot proaktīvu, vizuālu informācijas komunikāciju un apmaiņu, integrējot sabiedrību vides pārvaldības procesos (sabiedriskā apspriešana, informāciju par nekustamajiem īpašumiem, apgrūtinājumiem tajos, plānotajām izmaiņām, iespēja sniegt atgriezenisko saiti).
- Vides politikas pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam ģeotelpiskā informācija tiek uzsvērta kā būtisks instruments vides pārvaldībā un monitoringa sistēmu attīstībā:
 - Vides monitoringa pamatsistēmas attīstība paredz uzlabot vides monitoringa sistēmas, kurās ģeotelpiskā informācija ir būtiska datu vākšanai, analīzei un lēmumu pieņemšanai. Tas ietver gaisa, ūdeņu, zemes un bioloģiskās daudzveidības monitoringu, kur ģeotelpiskie dati palīdz identificēt vides riskus un izmaiņas.
 - Starpinstitūciju sadarbībā ģeotelpiskās informācijas izmantošana tiek sasaistīta ar Nacionālo attīstības plānu (NAP2027) un ilgtspējīgas attīstības stratēģiju Latvija 2030.
 - Digitālo rīku un datu pieejamības uzlabošana sabiedrībai un iestādēm, lai veicinātu datu atvērtību un sabiedrības līdzdalību vides jautājumu risināšanā.



Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Jomas "Reģioni un vide" organizāciju skats: Mērķa funkcijas

Iesaistītās iestādes – **VARAM, DAP, VVD, LVĢMC, VDAA** u.c.

Arhitektūras pārvaldības funkcijas pēc TOGAF:

- A. Arhitektūras vīzija – VARAM
- B. Biznesa arhitektūras – pārziņi (DAP, VVD, LVĢMC)
- C. Informācijas sistēmu arhitektūra – VDAA (konsultējoties ar pārziņiem)
- D. Tehnoloģiju arhitektūra - VDAA (konsultējoties ar pārziņiem)
- E. Iespējas un risinājumi – VDAA (konsultējoties ar pārziņiem)
- F. Migrācijas plānošana – VDAA (konsultējoties ar pārziņiem)
- G. Ieviešanas vadība – VDAA (konsultējoties ar pārziņiem)
- H. Arhitektūras izmaiņu pārvaldība - VDAA (konsultējoties ar pārziņiem)



Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Turpmākie darbi

1. Nozares "Reģioni un vide" arhitektūras vispārīgā apraksta (Nodevuma) pabeigšana:
 - Jomas attīstības mērķu un principu apraksts;
 - Jomas mērķarhitektūras priekšlikumi;
 - Priekšlikumi mērķarhitektūras ieviešanas ceļa kartei.
2. Prezentācija IKT vadītāju forumā (datums tiks precizēts).